

Inför strategi för likvärdig hälso- och sjukvård för samiska befolkningen 2020–2030

Bakgrund

Nätverk för samisk hälsa

- Treårigt projekt finansierat av Socialdepartementet.
- Norrbotten, Västerbotten, Dalarna, Region Jämtland Härjedalen, Sametinget, samt samiska organisationer
- Ett av projektet mål är att ta fram en gemensam strategi för samisk hälsa. Detta knyter an till internationell kritik mot Sverige, som saknar en strategi för urfolket samernas hälsa

Vilka lagar och styrande förutsättningar finns det?

Folkrättsliga åtaganden

- Samernas status som urfolk bekräftades av riksdagen 1977
- Sverige har undertecknat FN:s deklaration för urfolkens rättigheter. Här beskrivs samernas rättigheter inom hälsa och sjukvård.
- Samiska barn har särskild rätt till sitt språk och sin kultur enligt Barnkonventionen. Detta omfattar, enligt FN:s barnrättskommitté, en kulturellt hänsynstagande hälso- och sjukvård

Strategins utgångspunkter

- Att samer, i egenskap av urfolk, har rättigheter som relaterar till vård och hälsa
- Att samer, i likhet med övrig befolkning, omfattas av rätten till en jämlik hälsa och en vård på lika villkor. Forskning och dialoger med samer visar på glapp i relation till en jämlik hälsa och sjukvård.
- Att det samiska folket äger rätten att själva avgöra hur samers behov av en god hälsa och en rättvis vård ska utforskas och hanteras

Syftet med strategin

Strategins syfte är att tillförsäkra att samer en god hälsa och en vård på lika villkor enligt urfolksdeklarationen.

Det innebär en hälso- och sjukvård som aktivt tar hänsyn till samisk kultur och den samiska patientens särskilda behov och livsvillkor.

Mål

Övergripande mål – en samiskt inkluderande hälso- och sjukvård

- Ska vara uppnått 2030
- Inom detta övergripande mål finns sju delmål

De sju delmålen

1. Det ska finnas vårdgivare med samisk kulturkompetens
2. Utveckling av språk- och kulturanpassade vårdtjänster i samverkan med samisk befolkning
3. En utbildningsplan i samisk kulturkompetens för vårdpersonal, ledning och förtroendevalda
4. Samiska språk och samisk kultur ska vara synliga och användas i regionen
5. Samers livsvillkor ska inkluderas i regionernas folkhälsoarbete
6. Samisk kompetens ska tillvaratas i vården
7. Samers rättigheter och renskötselns förutsättningar ska beaktas vid upphandling

Under arbete

- Indikatorer till respektive mål som är möjliga för respektive region att följa
- Remiss i maj
- Finansiering:
 - Som möjliggör ett fortsatt operativt arbete
 - Som möjliggör samordning, styrning och en jämlik hälso- och sjukvård inom Saepmie

Gäjhtoe! Tack!

Synpunkter är varmt välkomna, kontakta oss gärna.

sofia.kling@regionjh.se

kia.blomkvist@regionjh.se

